

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Приймальна комісія

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступників на навчання
за спеціальністю 242 «Туризм»
(на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня
«молодший спеціаліст»)

Пояснювальна записка

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки «молодшого спеціаліста» за спеціальністю 5.14010301 «Туристичне обслуговування».

Прийом абітурієнтів, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР) «молодший спеціаліст», для здобуття ОКР «бакалавр» за спеціальністю 242 «Туризм» проводиться за результатами фахових вступних випробувань. Вони відбуваються у письмовій формі.

Мета вступного випробування. Фахове вступне випробування проводиться з метою перевірки відповідності знань, умінь, навиків вступників вимогам програми для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Абітурієнт, що проходить вступні випробування, повинен уміти: теоретично розкрити поставлене питання, продемонструвавши комплексні знання з соціально-економічної географії країн світу, країнознавчої характеристики туристичних регіонів світу, туристичного потенціалу Закарпатської області; співвідносити

теоретичні знання із проблематикою їх практичної реалізації в сучасних умовах; аналізувати чинне законодавство, яким урегульовано обговорювані питання; орієнтуватися в основних питаннях організації надання екскурсійних послуг; орієнтуватися в основних проблемах та перспективних напрямках розвитку рекреаційного господарства України.

Характеристика змісту програми. Дана програма розкриває структуру та зміст фахового вступного випробування: визначає перелік фахових дисциплін, з яких проводитиметься вступне випробування, теми навчального матеріалу, орієнтовний перелік питань; структуру екзаменаційного білету та критерії оцінювання вступного випробування. У програмі подано список рекомендованої літератури для підготовки абітурієнтів до складання фахового випробування.

Перелік фахових навчальних дисциплін, з яких проводиться вступне випробування

Фахове вступне випробування для вступників на навчання за спеціальністю 242 «Туризм» на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» проводитиметься з таких фахових навчальних дисциплін:

1. «Туристичне країнознавство».
2. «Соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони».
3. «Організація екскурсійної діяльності».
4. «Туристичні і рекреаційні ресурси Закарпаття».

Теми навчального матеріалу та орієнтований перелік питань

«Туристичне країнознавство»

Тема 1. Основні поняття і категорії туристичного країнознавства.

Принципи країнознавчої характеристики території. Туристично-рекреаційний потенціал країни. Співвідношення понять «туристична територія» і «туристичний район».

Тема 2. Європейський туристичний макрорегіон.

Туристично-рекреаційний потенціал Франції, Німеччини, Великобританії. Туристична спеціалізація. Основні види туризму розвинуті в країнах. Країни Бенілюксу: туристична спеціалізація, основні туристичні райони і центри. Краєзнавчо-туристична характеристика Ірландії та Ісландії.

Тема 3. Альпійський туристичний район (на прикладі Швейцарії та Австрії).

Туристично-рекреаційний потенціал країн. Туристична спеціалізація, основні туристичні райони і центри.

Тема 4. Туристично-рекреаційний потенціал Іспанії та Італії. Туристично-країнознавча характеристика країн-карликів Європи.

Туристсько-географічне положення країн. Місце країн на світовому туристичному ринку та роль міжнародного туризму в економіці країни. Оцінка умов та чинників функціонування національного ринку туристичних послуг. Туристична спеціалізація. Основні види туризму розвинуті в даних країнах.

Стиль життя як інтегральний чинник туристичного попиту в країнах-карликах: Андорра, Сан-Марино, Монако Ватикан. Головні туристичні маршрути, переважаючі види туризму, візитна картка.

Тема 5. Оцінка та особливості функціонування туристично-рекреаційного потенціалу Скандинавії.

Туристсько-географічне положення регіону та основні туристичні ресурси. Аналіз основних чинників туристичної привабливості регіону. Проблеми і перспективи розвитку туризму в регіоні.

Тема 6. Туристичні ресурси країн Центральної Європи та Східної Європи. Країни Балтії.

Туристсько-географічне положення регіону та основні туристичні ресурси. Часова динаміка, структурний (за видами/цілями туризму) та геопросторовий розподіл туристичного потоку Польщі та Угорщини. Головні туристичні об'єкти країн, переважаючі види туризму.

Тема 7. Туристично-рекреаційний потенціал країн Балканського півострову (Словенія, Хорватія, Албанія, Македонія). Ресурсний потенціал туристичного комплексу Болгарії та Румунії.

Туристсько-географічне положення регіону та основні туристичні ресурси. Часова динаміка, структурний (за видами/цілями туризму) та геопросторовий розподіл туристичного потоку. Головні туристичні об'єкти країн, переважаючі види туризму, транспортні перевезення.

Тема 8. Азійський туристичний макрорегіон.

Туристично-країнознавча характеристика Азійського регіону. Туристично-рекреаційний потенціал країн регіону. Особливості розвитку туризму в регіоні.

Тема 9. Туристично-країнознавча характеристика країн Близького і Середнього Сходу.

Туристично-країнознавча характеристика регіону. Туристично-рекреаційний потенціал країн регіону. Особливості розвитку туризму в регіоні. Місце країн на світовому туристичному ринку та роль міжнародного туризму в економіці країн.

Тема 10. Американський туристичний макрорегіон.

Туристично-країнознавча характеристика Американського регіону. Туристичне районування Американського регіону. Географія туристичних потоків Америки. Туристичний потенціал і основні туристичні ресурси країн.

Туристична характеристика США та Канади.

Особливості туризму країн Карибського басейну.

Тема 11. Туристично-країнознавча характеристика країн Латинської Америки.

Туристичний потенціал, і основні туристичні ресурси країн регіону. Аналіз туристичних потоків. Види туризму в країнах. Основні туристичні райони і центри країн.

Туристсько-географічне положення Андських країн. Місце країн за прибутками від міжнародного туризму, за туристичними відвідуваннями, за витратами на туризм.

Тема 12. Африканський туристичний регіон.

Туристичний потенціал, і основні туристичні ресурси країн регіону. Аналіз туристичних потоків. Види туризму в країнах. Основні туристичні райони і центри країн. Позитивні і негативні чинники розвитку туризму в Африці. Поділ африканського регіону на туристичні райони.

Особливості туризму Єгипту, Тунісу, Марокко. Переважаючі види туризму в країнах Західної Африки.

Тема 13. Туристично-країнознавча характеристика Австралії та Океанії.

Рекреаційно-туристичні ресурси Австралії та Океанії. Австралія. Нова Зеландія. Океанія. Загальна характеристика розвитку туризму в Австралії та Океанії.

Орієнтовний перелік питань

1. Охарактеризуйте особливості формування туристичних маршрутів країн Європи. Перерахуйте найбільш відвідувані країни Європи.
2. Проаналізуйте особливості формування туристичних маршрутів в Андських країнах.
3. Визначте найбільші туристичні центри у Великій Британії та охарактеризуйте їх.
4. Дайте оцінку визначним пам'яткам та туристичним ресурсам в країнах Бенілюксу.
5. Проаналізуйте стан і особливості розвитку туризму в Італії. Головні туристичні центри і пункти.
6. Охарактеризуйте розвиток туризму у Франції. Головні туристичні центри і пункти.
7. Дайте оцінку природно-ресурсному потенціалу Франції.
8. Проаналізуйте особливості розвитку туризму в Іспанії. Головні туристичні центри і пункти.
9. Визначте та охарактеризуйте найважливіші туристично-рекреаційні райони США.
10. Охарактеризуйте особливості розвитку туризму в країнах Африки. Туристичні ресурси регіону та особливості його туристичної спеціалізації.
11. Дайте оцінку розвитку туризму в країнах Північної Африки. Основні туристичні центри і пункти.

12. Дайте оцінку розвитку туристичної інфраструктури країн Західної Африки.
13. Проаналізуйте особливості економічного розвитку та дайте загальну характеристику господарства Єгипту, їх вплив на розвиток туризму.
14. Визначте візитну картку Канади та охарактеризуйте особливості природно-ресурсного потенціалу Канади.
15. Проаналізуйте особливості економіко-географічного положення Мексики та визначте особливості розвитку туризму в країні.
16. Визначте візитну картку країн-карликів: Андорра, Монако, Ватикан. Головні туристичні центри та пункти.
17. Охарактеризуйте стан і особливості розвитку туризму в Німеччині. Головні туристичні центри.
18. Охарактеризуйте розвиток туризму в Скандинавії.
19. Дайте оцінку природним туристичним ресурсам Фінляндії та охарактеризуйте туристичну діяльність в країні.
20. Охарактеризуйте Альпійський туристичний район та його особливості. (На прикладі Швейцарії та Австрії).
21. Дайте оцінку природно-ресурсному потенціалу України та охарактеризуйте стан, проблеми та перспективи його використання.
22. Визначте візитну картку Бразилії та проаналізуйте розвиток туризму в країні.
23. Визначте візитну картку Австралії та охарактеризуйте природні туристичні ресурси країни.
24. Проаналізуйте особливості туризму в країнах Карибського басейну.
25. Охарактеризуйте особливості розвитку туризму в Азійському регіоні. Проблеми та перспективи Азії в розвитку міжнародного туризму.
26. Проаналізуйте основні чинники привабливості країн Близького Сходу. Туристичні ресурси регіону та особливості його туристичної спеціалізації.
27. Охарактеризуйте розвиток туризму в країнах Південно-Східної Азії. Вкажіть основні туристичні центри і пункти.
28. Охарактеризуйте розвиток туризму в країнах Південної Азії. Вкажіть основні туристичні центри і пункти.
29. Дайте оцінку провідним курортам Туреччини.
30. Охарактеризуйте Об'єднані Арабські Емірати як країну-лідер Близькосхідного туристичного регіону в розвитку туризму.

«Соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони»

Тема 1. Політична карта світу

Базові поняття: територія і кордони; політико-територіальні утворення. Основні періоди та етапи формування політичної карти світу. Міжнародні організації, їх функціональний і просторовий розподіл.

Тема 2. Регіональний поділ країн світу. Економіко-географічна характеристика регіонів

Типологія країн світу. Класифікація країн за формою правління. Форми адміністративно-територіального устрою. Відмінності федеративних держав. Політичні та економічні системи країн. Класифікація країн світу за площею, кількістю населення, географічним положення тощо. Економіко-географічна характеристика регіонів.

Тема 3. Ресурси туристичних регіонів світу

Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Світові природні ресурси. Ресурсозабезпеченість. Природокористування: раціональне і нераціональне. Географія світових природних ресурсів: мінеральних, земельних, лісових, водних, Світового океану, рекреаційних.

Тема 4. Європа. Регіональний поділ Європи. Північна Європа (Норвегія, Швеція, Фінляндія)

Економіко-географічна характеристика Європи. Європейський Союз. Загальні відомості про регіон Північна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 5. Регіон Західна Європа. Економіко-географічна характеристика (Німеччина, Франція)

Загальні відомості про регіон Західна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 6. Регіон Південна Європа. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості про регіон Південна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 7. Регіон країн Південно-Східної Європи. Економіко-географічна характеристика (Хорватія, Болгарія)

Загальні відомості про регіон Східна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 8. Регіон країн Центрально-Східної Європи. Економіко-географічна характеристика (Польща, країни Балтії) Загальні відомості про регіон Центрально-Східна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 9. Регіон Південна Азія. Економіко-географічна характеристика (Індія)

Загальні відомості про регіон Південно-Західна Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 10. Регіон Південно-Західна Азія. Економіко-географічна характеристика. Перспективи виділення як окремого – Близькосхідного туристичного регіону (Туреччина, Ізраїль)

Загальний огляд. Склад регіону. Різноманітність країн. Особливості господарства. Роль країн Азії в світі. Регіон перехрестя важливих морських комунікацій. Економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 11. Регіон Північна та Центральна Азія. Економіко-географічна характеристика (Казахстан)

Загальні відомості про регіон Північна та Центральна Азія: економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 12. Регіон Східна Азія. Економіко-географічна характеристика (Японія, Китай)

Загальні відомості про регіон Східна Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 13. Регіон Південно-Східна Азія. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості про регіон Південно-Східна Азія: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 14. Регіон Північна Америка. Економіко-географічна характеристика

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Роль та значення міжнародної організації НАФТА в економічному зростанні регіону. США – лідер економічного розвитку. Канада

Тема 15. Регіон Латинська Америка. Економіко-географічна характеристика. Мексика та Бразилія

Економіко-географічна характеристика. Внутрішні відмінності економічного розвитку країн регіону. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 16. Регіон Північна Африка. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 17. Регіон Західна Африка. Економіко-географічна характеристика

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 18. Регіон Центральна Африка. Економіко-географічна характеристика

Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 19. Регіон Східна Африка. Економіко-географічна характеристика Економіко-географічна характеристика. Природно-ресурсний потенціал. Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Тема 20. Регіон Південна Африка. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості про країни Південної Африки: економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки; рекреація і туризм. Ключова країна вивчення – ПА.

Тема 21. Регіон Австралія та Океанія. Економіко-географічна характеристика

Загальні відомості, економіко – географічне положення; природні умови і ресурси; населення; господарство; транспорт; зовнішньоекономічні зв'язки; рекреація і туризм. Ключова країна вивчення – Австралія.

Орієнтовний перелік питань

1. Об'єкт і предмет регіональної економічної і соціальної географії світу
2. Політична карта світу. Періоди та етапи формування політичної карти світу
3. Політична карта світу: базові поняття, політико-адміністративні утворення
4. Політичні та економічні системи країн світу
5. Кордони держави. Функції кордонів. Класифікація.
6. Міжнародні організації, їх функціональний і просторовий розподіл
7. Загальні відомості про регіон Західна Європа: економіко-географічне положення, склад регіону

8. Загальні відомості про регіон Південна Європа: економіко-географічне положення; природні умови і ресурси
9. Загальні відомості про регіон Північна Європа: економіко-географічне положення; населення
10. Загальні риси господарства країн Центрально-Східної Європи
11. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Західної Європи
12. Населення країн Південно-Східної Європи
13. Населення Північної Європи
14. Особливості розвитку господарства країн Південно-Західної Азії
15. Особливості розвитку сільського господарства Південної Європи
16. Передумови та чинники розвитку рекреації та туризму в регіоні Північна Європа.
17. Природні умови і ресурси країн Балтії
18. Природні умови і ресурси країн Західної Європи
19. Природні умови і ресурси Південної Азії
20. Природні умови і ресурси країн Північної Європи
21. Природні умови і ресурси Південної Європи
22. Промисловість Західної Європи
23. Промисловість країн Північної Європи
24. Типологія країн світу: класифікація за площею та за кількістю населення
25. Типологія країн світу: класифікація за рівнем економічного розвитку
26. Типологія країн світу: класифікація за формою державного устрою
27. Типологія країн світу: класифікація за формою правління
28. Транспорт країн Західної Європи
29. Характеристика господарства Західної Європи
30. Дайте оцінку демографічній ситуації в регіоні Західна Європа.
31. З чим пов'язані диспропорції у розвитку господарства країн Північної та Центральної Азії?
32. Охарактеризуйте економіко-географічне положення регіону Південно-Східна Азія. Визначте його внутрішні відмінності.
33. Визначте роль нових індустріальних країн (НІК) в економіці Південно-Східної Азії, у світовій економіці. Назвіть причини посилення їх значення на арені світових економічних зв'язків.
34. Які соціально-економічні та політичні чинники сприяли перетворенню Північної Америки на один з головних центрів світового господарства?
35. Які соціально-економічні та політичні чинники сприяли перетворенню Північної Америки на один з головних центрів світового господарства?
36. Проаналізуйте відмінності економіко-географічного положення країн Латинської Америки. Як вплинуло колоніальне минуле на їх соціально-економічний розвиток?
37. Охарактеризуйте природно-ресурсний потенціал країн Латинської Америки. Чим зумовлене його різноманіття?
38. Проаналізуйте роль сільського господарства для Латинської Америки.
39. Дайте оцінку природно-ресурсному потенціалу Північної Африки. Які найважливіші ресурси використовують у цьому регіоні?
40. Проаналізуйте основні проблеми розвитку промисловості. Що спричинило їх?
41. Яку роль відіграє сільське господарство в економіці регіону? Охарактеризуйте вплив природних умов на територіальну диференціацію спеціалізації сільського господарства.
42. Порівняйте природно-ресурсний потенціал Західної та Північної Африки. Визначте спільні риси та відмінності.
43. Визначте основні риси розвитку господарства Західної Африки. Дайте характеристику спеціалізації регіону.

44. Визначте властивості економіко-географічного положення країн Південної Африки як впливає на них сусідство з такою впливовою країною, як ПАР?
45. Охарактеризуйте природні умови та ресурси Південної Африки. Як впливають запаси коштовних металів на розвиток економіки регіону?
46. Проаналізуйте роль регіону у МГПП. Наскільки важливим є видобуток та експорт мінеральної сировини для регіону?
47. Проаналізуйте галузеву структуру сільського господарства.
48. Визначте та охарактеризуйте основні галузі спеціалізації промислового виробництва у регіоні.
49. Охарактеризуйте особливості транспортної системи регіону. Які внутрішні відмінності властиві їй?
50. Проаналізуйте структуру експорту та імпорту Південної Африки, з'ясуйте частку ПАР у ній.
51. Охарактеризуйте економіко-географічне положення країн Австралії та Океанії. Як ізольованість і дисперсність (розсіяність) території впливають на її економічний розвиток?
52. Проаналізуйте природно-ресурсний потенціал Австралії та Океанії. Наскільки повно він використовується у господарській і зовнішньоекономічній діяльності?
53. Порівняйте відмінності в демографічній ситуації між Австралією та Океанією. Як впливає на склад і кількість населення міграція (в минулому і тепер)?
54. Охарактеризуйте основні особливості сучасного соціально-економічного розвитку Австралії та Океанії.
55. Розкрийте роль держави і великих монополій у господарстві країн регіону.
56. Визначте внутрішні відмінності у розвитку промисловості Австралії та Океанії. Чому видобувна промисловість посідає провідне місце в системі господарства регіону?
57. Виділіть галузі спеціалізації сільського господарства. З чого складається сільськогосподарський експорт країн регіону і яке значення він має для МГПП?
58. Які особливості розвитку авіаційного і морського транспорту в регіоні?

«Організація екскурсійних послуг»

Тема 1. Вступ до курсу.

Тема 2. Екскурсія, її сутність.

Тема 3. Методика підготовки екскурсії.

Тема 4. Методика проведення екскурсії.

Тема 5. Техніка ведення екскурсії.

Тема 6. Особливості проведення різних видів екскурсій.

Тема 7. Диференційний підхід до екскурсійного обслуговування.

Тема 8. Професійна майстерність екскурсовода.

Тема 9. Якість екскурсії, засоби її оцінки.

Орієнтовний перелік питань

1. Сутність і значення екскурсійної методики. Основні поняття екскурсійної методики.
2. Сутність і значення екскурсійної теорії.
3. Роль екскурсійної практики в розвитку екскурсоведства.

4. Основні види комерційної діяльності туристсько-екскурсійних організацій.
5. Схема основних функціональних напрямів роботи туристсько-екскурсійного підприємства.
6. Поняття екскурсія.
7. Схема і завдання екскурсійного процесу.
8. Екскурсія як один з видів туристичних послуг.
9. Основні функції екскурсії.
10. Основні ознаки екскурсії.
11. Додаткові ознаки для різних видів екскурсій.
12. Екскурсійний метод, його значення мета та завдання.
13. Особливості екскурсійного методу в порівнянні з іншими методами пізнання.
14. Класифікаційні ознаки екскурсій, їх розгорнута характеристика.
15. Особливості проведення тематичних екскурсій.
16. Особливості проведення оглядових екскурсій.
17. Основні шляхи вдосконалення екскурсійної методики.
18. Основні етапи в підготовці екскурсії.
19. Різниця між темою і назвою екскурсії. Вимоги до формулювання назви екскурсії.
20. Прийом зорової реконструкції.
21. Різниця між контрольним текстом і індивідуальним текстом.
22. Прийом екскурсійної довідки.
23. Методична розробка екскурсії, її призначення.
24. Прийом переключення уяви.
25. Сутність та парадоксальність екскурсійного показу.
26. Прийом локалізації подій.
27. Послідовність показу.
28. Методичні прийоми показу.
29. Методичний прийом абстрагування.
30. Особливості розповіді на екскурсіях.
31. Методичні прийоми розповіді.
32. Прийом інтеграції.
33. Характеристика особливих методичних прийомів та їх застосування.
34. Поняття «техніка ведення екскурсій».
35. Прийом характеристики.
36. Вимоги до екскурсовода.
37. Розкрийте та охарактеризуйте складові професійної майстерності екскурсовода.
38. Складові культури мовлення екскурсовода.
39. Невербальні засоби комунікації, їх роль в спілкуванні екскурсовода з групою.
40. Емоційність екскурсовода при проведенні екскурсії.
41. Класифікація екскурсійних об'єктів.
42. Принципи побудови екскурсійного маршруту.
43. «Портфель» екскурсовода.
44. Методика показу в екскурсії.
45. Методичний прийом попереднього огляду.
46. Типи аналізу екскурсійного об'єкту.
47. Прийом панорамного показу.
48. Призначення картки об'єкту.
49. Розповідь на екскурсіях, її вимоги, форми та задачі.
50. Прийом зорового порівняння.
51. Сполучення розповіді і показу в екскурсіях.
52. Прийом зорової аналогії.
53. Перелік документів, необхідних для проведення екскурсії.
54. Методичний прийом руху.
55. Логічні переходи в екскурсії їх види та призначення.

56. Прийом опису.
57. Прийом пояснення.
58. Прийом коментування.
59. Прийом цитування.
60. Прийом питань-відповідей.
61. Прийом діалогізації.
62. Прийом завдань.
63. Прийом новизни матеріалу.
64. Прийом літературного монтажу.
65. Прийом художньої оповіді.
66. Прийом співучасті.
67. Прийом персоніфікації.
68. Прийом проблемної ситуації.
69. Прийом індукції.
70. Методичний прийом дедукції.
71. Прийом дослідження.
72. Прийом включення органів чуття.
73. Прийомам демонстрації різних наочних посібників.
74. Техніка ведення екскурсії.
75. Методика запам'ятовування текстів екскурсії.

«Туристичні і рекреаційні ресурси Закарпаття»

Тема 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни.

Зміст понять «рекреаційні ресурси», «туристичні ресурси», «рекреаційні умови», «туристично-рекреаційний потенціал»; різні наукові підходи до визначення туристичних ресурсів. Класифікація туристичних ресурсів. Оцінка туристично-рекреаційних ресурсів. Туристично-рекреаційний потенціал території.

Тема 2. Природні рекреаційні ресурси Закарпатської області.

Географічне положення як туристичний ресурс. Ландшафтні, кліматичні, орографічні туристичні ресурси. Бальнеологічні рекреаційні ресурси як основа розвитку туризму області. Гідрологічні рекреаційні ресурси. Ліс в системі природних туристичних ресурсів. Природно-заповідний фонд області.

Тема 3. Історико-культурна спадщина Закарпаття.

Пам'ятки історії, культури, археології, архітектури та містобудування та їх територіальне поширення в межах області. Сакральна архітектура. Етнічні та етнографічні ресурси Закарпаття. Об'єкти ЮНЕСКО на території Закарпаття.

Тема 4. Стан туристичної інфраструктури Закарпатської області.

Сучасний стан використання мережі закладів розміщення, харчування, закладів соціальної інфраструктури та розваг в межах області.

Санаторно-курортне господарство області. Сучасний стан і територіальна структура транспортної інфраструктури. Інформаційні туристичні ресурси.

Тема 5. Туризм як перспективна галузь господарства області.

Види і форми туризму, які поширені на території Закарпаття. Лікувально-оздоровчий туризм. Спортивно-оздоровчий туризм. Релігійний туризм. Екотуризм. Сільський туризм.

Орієнтовний перелік питань

1. Суть і співвідношення понять «рекреаційні умови», «рекреаційні ресурси», «туристичні ресурси».
2. Класифікація туристичних ресурсів. Основні підходи до їх класифікації.
3. Охарактеризуйте основні риси географічного положення Закарпатської області та визначіть його вплив на розвиток туризму.
4. Кліматичні курорти Закарпаття.
5. Дайте загальну характеристику кліматичних туристичних ресурсів Закарпатської області та їх придатності для літніх і зимових видів відпочинку.
6. Дайте загальну характеристику рельєфу території області, особливості його впливу на розвиток туризму.
7. Гірськолижні курорти Закарпаття.
8. Назвіть основні складові та дайте загальну характеристику гідрологічних туристичних ресурсів області.
9. Охарактеризуйте основні річки Закарпатської області та їх використання в рекреації.
10. Типи озер. Географія озер Закарпаття.
11. Ліс в системі природних рекреаційних ресурсів (функції лісу, екологічне значення лісів). Дайте загальну характеристику наявності та складу природних біологічних туристичних ресурсів області та їх використання у туризмі.
12. Охарактеризуйте лісові рекреаційні ресурси області.
13. Опишіть структуру та склад об'єктів ПЗФ Закарпатської області. Охарактеризуйте насиченість окремих районів області об'єктами ПЗФ.
14. Національні парки в системі природоохоронних територій.
15. Біосферні заповідники: специфіка рекреаційного використання. Карпатський біосферний заповідник.
16. Бальнеологічні ресурси Закарпаття. Види бальнеологічних ресурсів.
17. Основні бальнеологічні курорти області.
18. Дайте визначення поняттю «історико-культурні ресурси», охарактеризуйте їх склад.
19. Найвідоміші пам'ятки археології на Закарпатті.
20. Замкові та фортифікаційні комплекси Закарпаття.
21. Сакральна архітектура Закарпаття.
22. Етнографічні області України. Як етнографічні ресурси використовуються на сучасному етапі розвитку туризму в Закарпатській області?
23. Роль етнічних ресурсів краю у розвитку туризму в регіоні. Охарактеризуйте об'єкти Закарпатської області, які включені до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.
24. Дайте визначення поняття «туристична інфраструктура» охарактеризуйте її склад.
25. Дайте оцінку соціально-економічним рекреаційним ресурсам.
26. Архітектурна спадщина регіону.
27. Рекреаційний потенціал Закарпатської області.
28. Охарактеризуйте Ужанський НПП.
29. Охарактеризуйте НПП Синевир.

30. Охарактеризуйте лікувально-курортну рекреацію регіону.
31. Охарактеризуйте спортивно-оздоровчу рекреацію регіону.
32. Фестивальний туризм в Закарпатській області.
33. Особливості гастрономічного туризму в регіоні.
34. Охарактеризуйте рекреаційні зони Закарпаття.
35. Туристичні ресурси Мукачівщини.
36. Туристичні ресурси Воловеччини.
37. Туристичні ресурси Ужгородщини.
38. Туристичні ресурси Рахівщини.
39. Туристичні ресурси Тячівщини.
40. Туристичні ресурси Міжгірщини.
41. Туристичні ресурси Великоберезнянщини.
42. Туристичні ресурси Перечинщини.
43. Туристичні ресурси Виноградівщини.
44. Туристичні ресурси Свалявщини.
45. Туристичні ресурси Іршавщини.
46. Туристичні ресурси Берегівщини.
47. Туристичні ресурси Хустщини.

Критерії оцінювання вступного випробування

Вступне випробування для вступу на освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» за спеціальністю 242 «Туризм» проходить у письмовій формі. Кожен екзаменаційний білет містить десять тестових завдань та два теоретичних питання. Формуються білети шляхом автоматичного відбору з переліку завдань усіх навчальних дисциплін, винесених для складання фахового вступного випробування. Екзаменаційні білети містять питання приблизно однакового рівня складності та є рівнозначними.

Згідно із Правилами прийому ДВНЗ «УжНУ» в 2019 р., фахові вступні випробування на здобуття ОКР «бакалавр» на основі здобутого ОКР «молодший спеціаліст» оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Відповідно до структури екзаменаційного білета, кожна тестова правильна відповідь оцінюється у 4 бали, а кожне теоретичне питання – відповідно у 30 балів. Максимальна кількість балів за правильні відповіді – 100 (200).

Рекомендована література

«Туристичне країнознавство»

1. Алєксандрова А.Ю. Мєждународний туризм / А.Ю, Алєксандрова. – М. : Аспект Прєсс, 2001. – 464 с.
2. Бєйдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії / О.О. Бєйдик. – К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1998. – 130 с.
3. Бєссонова В. Б. Туристський рєгiон: содержание и границы понятия (на примере анализа туристской учебной литературы) [Электронный ресурс] / В. Б. Бєссонова // Туризм и культурное наследие : межвузовский сборник научных трудов. – 2006. – Выпуск 3. – С. 287-295.
4. Борисов К.Г. Мєждународний туризм и право / К.Г. Борисов. – М. : Издательство «НИМП» 1999. - 352 с.
5. Вагнер Б.Б. Сто великих чудес природы / Б.Б. Вагнер. – М. : «Вече», 2002. – 490 с.
6. Вєсь світ у цифрах і фактах. Довідник. – К., 2001.
7. Глушко А.Н. География туризма : учебное пособие / А.Н. Глушко, А.М. Сазыкин. – Владивосток : ТИДОТ ДВГУ, 2002. – 265 с.
8. Гудзєляк І. Хорватія: Суспільно-географічна характеристика / І. Гудзєляк, Б. Уманців. – Л., ЛНУ, 2002. – 134 с.
9. Гуляев В.Г. Организация туристской деятельности : учебное пособие / В.Г. Гуляев. – М. : Нолидж, 1996. - 312 с.
10. Дмитревский Ю. Д. Туристские районы мира / Ю. Д. Дмитревский. – М., 2000. – 224 с.
11. Дубович І. Країнознавчий словник-довідник. - Львів : Видавничий дiм «Панорама», 2003. – 580 с.
12. Корнев А.Б. Свидание с Европой. Справочник путешественника / А.Б. Корнев. – М. : «Деком», 1991. – 286 с.
13. Косолапов А. Б. Туристское страноведение. Европа и Азия : учебно-практическое пособие / А. Б. Косолапов. – М. : КНОРУС, 2005. – 400 с.
14. Любiцева О.О. Ринок туристичних послуг / О.О. Любiцева. – К. : Альтерпрєсс, 2006. – 427с. Мальська М.П. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія : навч. посiб. / М.П. Мальська, О.Ю. Бордун, М.З. Гамкало. – Львів нац. ун-т ім. І. Франка. - К. : Центр учбової літератури, 2013. - 183 с.
15. Мальська М.П. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посiб. / М.П. Мальська, О.Ю. Бордун, М.З. Гамкало. – Львів нац. ун-т ім. І. Франка. - К. : Центр учбової літератури, 2013. - 183 с.
16. Масляк П.О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк. - К. : Знання, 2008.
17. Масляк П.О. Рекреаційна географія : навч. посiб. / П.О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 343 с.
18. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу / І.В. Смаль. – Ніжин : Вид-во Ніжин. держ. ун-у імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.
19. Стафiйчук В.І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія : [навч. посiб.] / В. І. Стафiйчук, О. Ю. Малиновська. - К. : Альтерпрєсс, 2009. - 427 с.
20. Романов А.А. География туризма : учебное пособие / А.А. Романов, Р.Г. Саакянц. – 3-е издание. – 2004. – 464 с.
21. Романов А.А. Зарубежное туристское страноведение : навчальний посiбник / А.А. Романов. – М. : Сов. Спорт, 2001. – 288 с.
22. Страны и народы. Зарубежная Европа: В 20 т.- М. : Мысль, 1980. – С.274-327.
23. Туристичне країнознавство: країни лiдери туризму / Заг. ред. проф. О. О. Любiцевої. – К., 2008.
24. Шаблiй О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії / О.І. Шаблiй. – Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2001. – 744 с.
25. Юрківський В.М. Країни світу : довідник / В.М. Юрківський. - К. : Либiдь, 1999.

«Соціально-економічна географія країн світу та туристичні регіони»

1. Александрова А.Ю. Международный туризм / Александрова А. Ю. – М. : Аспект Пресс, 2001. – 461 с.
2. Алаев Э.Б. Социально-экономическая география: Понятийно-терминологический словарь / Э.Б. Алаев. – М. : Мысль, 1983.
3. Безуглий В.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу / В.В. Безуглий, С.В. Козинець. – К. : Вид-во «Академія», 2003.
4. Бейдик О.О. Географія. Для вступників до вищих навчальних закладів / О.О. Бейдик, М.М. Падун. – К. : Либідь, 2002. – 304 с.
5. Вишневська О.О. Туристичне країнознавство: підручник / О.О. Вишневська, А.Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 594 с.
6. Географія туризма. Учебник для вузов / под. ред. : А. Ю. Александровой. – М. : КноРус, 2009. – 592 с.
7. Голіков А. П. Економіка зарубіжних країн : навч. посіб. / А.П. Голіков, О.Г. Дейнека, Л.О. Позднякова, П.О. Черномаз. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 463 с.
8. Головченко В. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія : навч. посіб. / В. Головченко, О. Кравчук – К. : Нічлава, 2006. – 336 с.
9. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії : навч. посіб. / П.М. Ігнат'єв– 2-е вид. Чернівці : Книги – ХХІ, 2006. – 423 с.
10. Дмитревський Ю.Д. Туристские районы мира / Ю.Д. Дмитревський. – М. : Смоленск. 2000.
11. Економіка зарубіжних країн : підручник / А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В. Бураківський. – К. : Либідь, 1996.
12. Економічна і соціальна географія світу. 10 клас : Атлас. – К. : НВП «Картографія», 2011. – 48 с.
13. Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
14. Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П.О. Масляк– К. : Знання, 2007. – 292 с.
15. Мироненко Н.С. Страноведение: теория и методы : Учебн. пособие для вузов / Н.С. Мироненко. – М. : Аспект Пресс, 2001.
16. Мироненко М. С. Страноведение: Теория и методы : Учебн. пособ. для вузов / М.С. Мироненко. – М. : Аспект Пресс, 2001. – 268 с.
17. Окладникова Е. А. Международный туризм. География туристских ресурсов мира / Окладникова Е. А. – М. : СПб., 2002. – 384 с.
18. Родионова И.А. Учебное пособие по географии. Политическая карта мира. География мирового хозяйства / И.А. Родионова. – М. : Моск. лицей, 1996.
19. Соціально-економічна географія світу / за ред. С.П. Кузика. – Тернопіль, 1998.
20. Стафійчук В. І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу: Європа, Азія, Австралія та Океанія : навч. посіб. / В.І. Стафійчук, О.Ю. Малиновська. – К. : Альтпрес. – 2009. – 427 с.
21. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму: навч. посіб. / Під ред.: О.О. Любіцевої. – К. : Альт-прес, 2008. – 436 с.
22. Ушаков Д. С. Страноведение: Учебн. пособ. / Д. С. Ушаков. – М.; Ростов- н/Д : МарТ, 2007. – 253 с.
23. Экономическая, социальная и политическая география мира. Регионы и страны / Под ред.: д-ра геогр. наук, проф. С.Б. Лаврова, канд. геогр. наук Н.В. Каледина. – М. : Гардарики, 2002. – 928 с.
24. Яценко Б. П. Країнознавство: основи теорії : навч. посіб. / Б. П. Яценко, В. К. Бабарицька. – К. : Либідь, 2009. – 312 с.
25. Юрківський В.М. Країни світу / В.М. Юрківський. – К. : Либідь, 1999.
26. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни / В.М. Юрківський. – К. : Либідь, 2000.

27. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії / О.І. Шаблій. – Львів : Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003.

«Організація екскурсійних послуг»

1. Закон України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282 // Урядовий кур'єр. – 2003. – 25 груд. (№ 244) – С. 15-19.
2. ГОСТ 28681.1-95 Туристско-экскурсионное обслуживание. Проектирование туристских услуг.
3. ГОСТ 28681.2-95 «Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристические услуги. Общие требования».
4. ГОСТ 28681.3-95 «Туристско-экскурсионное обслуживание. Требования по обеспечению безопасности туристов и экскурсантов».
5. Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцям туристичного супроводу, від 20 жовтня 2004 р., N 1344/9943.
6. Гуляев В.Г. Организация туристской деятельности. Учебное пособие. – М.: Нолидж – 1996. – 312 с.
7. Емельянов Б. В. Экскурсоведение : Учебник. - 3-е изд., перер. и дополн. / Б.В. Емельянов. - М. : Советский спорт, 2000. – 224 с.
8. Емельянов Б.В. Экскурсоведение : Учебник. – 5-е изд., перер. и дополн. / Б.В. Емельянов. – М. : Советский спорт, 2004. – 216 с.
9. Илюхин М. М. Музейные экскурсии. Методические рекомендации / М.М. Илюхин. - М. : ЦРИБ «Турист», 1991. – 80 с.
11. Культурология и экскурсоведение: Конспекты лекций / Сост. К. В. Кулаев. - М. : Российская международная академия туризма, 1998. – 112 с.
12. Мезенцева Г.Г. Музеезнаводство / Г.Г. Мезенцева. – К., 1980. – 134 с.
13. Організація екскурсійної діяльності. Опорний конспект лекцій. / Укладач О.О. Каролоп. - К. : Видавничий центр КНТЕУ. - 2002. – 45 с.
14. Савина Н. В. Экскурсоведение; Учеб. пособие / Н.В. Савина, З. М. Горбылева. – Мн. : БГЭУ, 2004. – 335 с.
15. Тельчаров А.Д. Основы музейного дела. Введение в специальность: курс лекций / А.Д. Тельчаров. – М. : Омега-Л, 20005. – 184 с.
16. Чагайда І. М. Екскурсоведство : навч. посіб. / І.М. Чагайда, С. В. Грибакова. – К. : «Кондор», 2004. – 204 с.

«Туристичні і рекреаційні ресурси Закарпаття»

1. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії / О.О. Бейдик. – К., 1998. – 130 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. : монографія / О.О. Бейдик. – К. : Видавничо-поліграф. центр «Київський університет». – 2001. – 395 с.
3. Кілінська К.Й. Туристичні ресурси Карпато-Подільського регіону / К.Й. Кілінська // Вісник наукових досліджень. – Серія Туризм. – Вип. 1. – Тернопіль, 2006. – С. 56–65.
4. Кузик С.П. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід : монографія / Степан Кузик. – Львів : Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 254 с.
5. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України: навч. посіб. / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І. Стафійчук. – К. : Альтерпрес, 2007. – 369 с.
6. Масляк П.О. Рекреаційна географія : навч. посіб. / П.О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 343 с.
7. Мацола В.Л. Рекреаційно-туристичний комплекс України / В.Л. Мацола // НАН України. Інститут регіональних досліджень. – Львів, 1997. – 156 с.

8. Мацола В.І. Рекреаційно-оздоровчо-туристичний комплекс (питання теорії, методології, практики) / В.Л. Мацола. – Львів, 1998. – 278 с.
9. Петранівський В.Л. Туристичне краєзнавство : навч. посіб. / В.Л. Петранівський, М.Й. Рутинський / за ред. проф. Ф.Д. Заставного. – 2-ге вид., виправл. – К. : Знання, 2008. – 575 с.
10. Поп С.С. Природні ресурси Закарпаття / С.С. Поп. – Ужгород : ТОВ «Спектраль», 2002. – 296 с.
11. Рутинський М.Й. Географія туризму України : навч.-метод. посіб. / М.Й. Рутинський. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.
12. Стафійчук В.І. Рекреалогія : навч. посіб. / В.І. Стафійчу. – К. : Альтпрес, 2006.
13. Туристичні ресурси України / Під ред. О.І. Лугова. – К. : Ін-тут туризму федерації профспілок України, 1996. – 352 с.
14. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посіб. / Н.В.Фоменко. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
15. Гетьман В.І. Українські Карпати. Ландшафтно-рекреаційні ресурси / В.І. Гетьман. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. – 136 с.
16. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці : Зелена Буковина, 2003. – 312 с.
17. Соціально-економічна географія України: навч. посіб. / За ред. проф. Шаблія О.І. – Львів : Світ, 2000.
18. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. / О.І. Шаблій. – Львів : Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003.